

Юний друже!

Твій увазі пропонується історія в малюнках „Україна в боротьбі”, яка познайомить Тебе зі сторінками боротьби нашого народу під час Другої світової війни.

Вперше цей художній твір побачив світ у далекому 1953 році в щоденній газеті „Америка” (Філадельфія, США). На початку 1970-х років видавництво „Америка” дозволило передрук серії малюнків у журналі „Крилаті”, що видається Світовою Управою Співки Української Молоді (СУМ). І вже через 25 років, після останнього видання, управління у справах сім’ї, молоді та спорту Тернопільської обласної державної адміністрації спільно із журналом „Крилаті” вперше за роки незалежності здійснює перевидання „Україна в боротьбі”.

Ми свідомі того, що окремі коментарі й малюнки можуть мати неоднозначне трактування, але нагадаємо, що цей художній твір було створено в той час, коли на українських землях ще тривала збройна боротьба нашого народу проти радянських поневолювачів. Зважаючи на те, що перевидання здійснюється на основі видання 1971-1972 років, ми дозволили собі зробити незначне літературне редагування, щоб максимально наблизити текст до норм сучасної літературної мови, зберігаючи при цьому авторський стиль.

Автором цього твору є визначний український митець Леонід Перфецький. Його життєвий шлях був тісно пов’язаний із військом, адже у 1917-1921 роках він був учасником визвольних змагань у складі Української Армії, а під час Другої світової війни Перфецький перебував у лавах дивізії „Галичина”. Водночас Леонід Перфецький навчався у художніх академіях Кракова та Парижа і здобув славу визначного українського баталіста.

Сьогоднішнє перевидання історії в малюнках „Україна в боротьбі” (авторська назва „Україна в боротьбі з наїзниками”) є унікальним історичним, мистецьким та виховним виданням і здійснюється в рамках проекту „Наша спадщина”, який реалізує управління у справах сім’ї, молоді та спорту Тернопільської облдержадміністрації на підтримку та розвиток історичного, культурно-мистецького та духовного надбання українського народу.

Це видання ми присвячуємо 100-літтю з дня народження Командира УПА Тараса Чупринки-Романа Шухевича та 65-й річниці з дня створення УПА.

Слава Україні!

Героям Слава!

Ідея перевидання - Тернопільська міська організація Співки Української Молоді в Україні (СУМ в Україні).
Перевидання здійснено за виданням журналу української молоді „Крилаті” (№9-12 1971р., №1-4 1972р.)
Перевидання „Україна в боротьбі” є спільним проектом управління у справах сім’ї, молоді та спорту Тернопільської облдержадміністрації та редакції журналу „Крилаті” (Світова Управа СУМ).
Видання здійснено в рамках проекту „Наша спадщина”, який реалізує управління у справах сім’ї, молоді та спорту Тернопільської облдержадміністрації на підтримку та розвиток історичного, культурно-мистецького та духовного надбання українського народу.

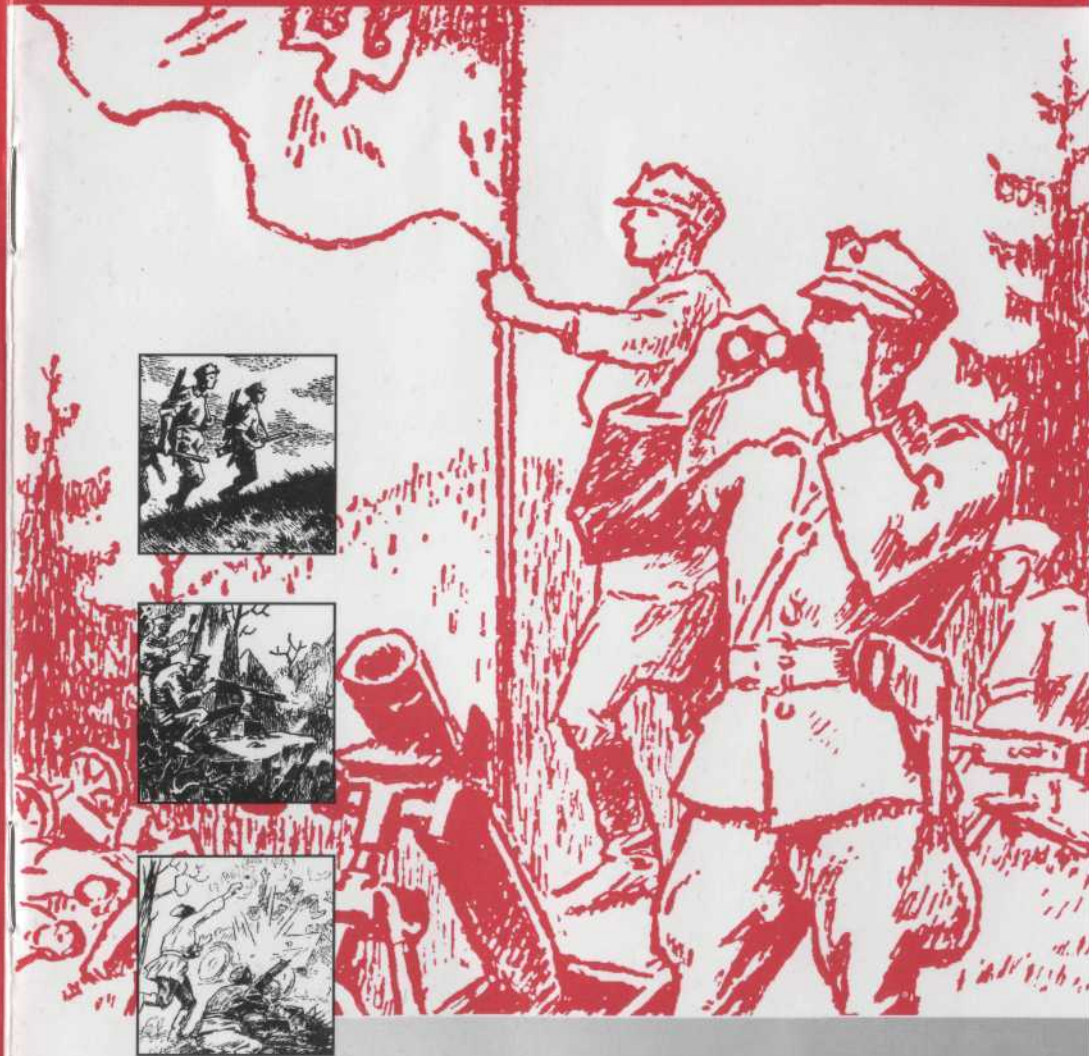

Управління у справах
сім’ї, молоді та спорту
Тернопільської
облдержадміністрації

ПРОЕКТ
„НАША СПАДЩИНА”

Журнал Української Молоді

Крилаті

Україна у боротьбі

- Війна! Німецькі літаки кидають бомби! Втікайте з вулиць і ховайтесь до пивниць.
- Не буду ховатись, бо хочу бачити бій!

- Бою не буде, бо вже й останній польський воїн-улан утік на коні з міста!..

- Сусіде, ви чули новину? Сопітські війська йдуть нас "визволяти".
- А щоб їм!.. Позбулися польського, а тут наступає московський окупант!

- Дивись, Славку! Звідкіля взяли ці клоуни?
- Та це місцеві комуністи вийшли вітати червону армію.

- Ось уже містом марширує більшовицька сотня.
- Які ж вони обдерті!
- Зате співають про "катюшу", ледь не тріснуть!

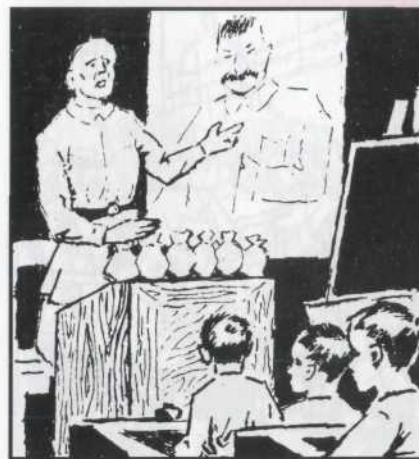
- Ти хто такий? Буржуй?

А московський агітатор кричить:
- Товарищі! Тепер ви заживете під опікою старшого російського "брата"...

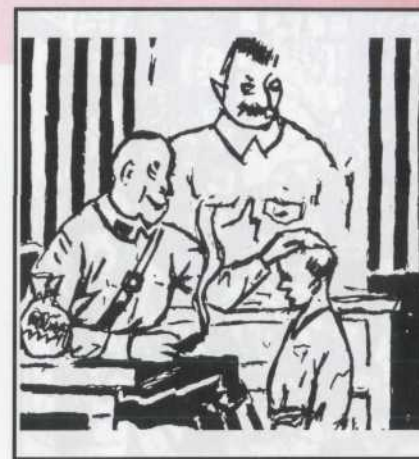

- А подивіться, як виглядає та московська опіка!
- Вже ось ув'язнили священика, вчителя, студентів і робітників.

У школі новий "учитель":

- До церкви не йдіть, а мені щодня розповідайте, що у вашій хаті тато й мама кажуть про "совітську власть". Чи не виступають вони проти комуністів? За це отримаєте цукерки від батька Сталіна!

- Не бійся, малий, а скажи, що ти підслухав? Чи радилися селяни про те, щоб не записуватися до колгоспу?

- Чи готовий транспорт на Сибір?
- Так єсть, товаришу комісарє!

- За що тебе ув'язнили?
- За те, що я не хотів іти до колгоспу, а хотів мати власне господарство.

- Що це за вибухи? Це бомби з літаків? - запитували в'язні у львівській тюрмі в червні 1941 року.

В'язнична сторожа-енкаведисти виводили в'язнів на подвір'я тюрми і всіх їх розстрілювали.

А коли вже мусіли втікати перед наступом німців, то стріляли в'язнів через отвір у дверях камер.

Коли німецькі війська прогнали більшовиків, українці йшли до в'язниць, щоб відшукати тіла своїх рідних.

- Тепер ходімо до церкви св. Юра помолитися за волю України
- Мусимо також боротися!

- Що сталося, Юрку? Чому ти приїхав зі Львова?
- Німці арештували наш уряд.

А по селах німці зганяли селян і вимагали від них зерна, худобу і всяке добро.

Есесмени ловили українську молодь і висилали її до Німеччини як невідників на тяжкі роботи.

Але багато з цієї молоді втікали по дорозі, незважаючи на те, що поїзди швидко їхали і втеча загрожувала життю.

- Ви втекли від німців? Йдіть у село, там про вас подбають наші хлопці. Зайдіть до читального залу "Просвіти".

У селі хлопців призначили до підпільної праці. Славко став зв'язковим, а Юрко пішов на схід України.

Члени ОУН радили селянам ховати своє добро від німців, а українським юнакам йти в ліс до повстанців.

Ті українці, яких везли до Німеччини, виломлювали підлогу у вагоні й вискакували з поїзду, а потім йшли в ліси.

А гестапівські старшини наказували розстрілювати цілі родини й палити села, щоб залякати українських борців.

Німці спалили цьому селянинові хату, він знайшов покинутий машинний пістоль і пішов до повстанців.

Німецька поліція допитувала й мучила ув'язнених українців, але вони були незламними.

Розлючені невдачами, німці сотнями ув'язнювали українських юнаків і замучували їх на смерть.

Але не могли придушити геройського спротиву українського народу, тому запитували Гітлера, що їм робити.

Гітлерівці хотіли зробити Україну своєю колонією, але українські націоналісти сміялися їм просто в очі.

У Києві німці розстріляли поетесу Олену Телігу, яка своєю відвагою збентежила навіть гестапівського ката.

А це гестапівський старшина дає наказ застрілити Миколу Лемика, який вбив московського консула у Львові.

Юрко в Україні пояснював селянам, чому треба боротися проти німців і більшовиків.

На Волині й Поліссі німці винищували всіх українців: чоловіків, жінок і дітей, а також спалювали цілі села.

Тому українські повстанці закликали селян йти до лав Української Повстанської Армії.

І молодь йшла до своєї армії і щиро молилася Богу, щоб дозволив їй перемогти ворога.

А потім вони несподівано нападали на німців чи москалів і карали їх за знущання над українським народом.

Боролися вояки УПА і проти різних банд партизанів, яких Москва посилала на українські землі.

Відділи УПА визволяли з німецьких в'язниць українських політичних в'язнів, яких німці тримали як заручників.

У лісах Волині і в Карпатах відбувалися військові вишколи українських повстанців, які зголошувалися до рядів УПА.

До сіл приїжджали повстанські зв'язкові й оголошували населенню повідомлення Головного Командування УПА.

Відділи УПА зводили переможні бої з ворогами й здобували цінну зброю, для нових вояків.

Ось вони йдуть стрункими рядами, з піснею на устах, у бій за улюблену свою Батьківщину.

А український народ допомагав їм різними способами, виставляв біля хуторів і сіл чати і пильнував.

- Що? УПА закликає нас, поляків, до спільної боротьби проти німців і москалів? А не діждуться того!

- Не хотіли ми, поляки, погодитися з українцями, тож мусимо тепер геть виїжджати з української землі.

А бої УПА тривали і не раз великі відділи ворогів змушені були втікати та покидати награване добро.

Ось тут, на Волині, загинув від куль УПА німецький шеф есесманів Люце разом зі своєю охороною.

Гинули від наших повстанців німецькі й московські карні відділи, що до нитки обдирали українських селян.

Знищували вояки УПА також ворожі відділи, які стояли охоронними залогами в українських містах.

Інші повстанці готували в лісах запаси зброї, харчів, одностроїв і робили припаси для своїх друзів.

Не помагало те, що німці наказували селянам пильнувати, щоб ніхто чужий не заходив до їхніх сіл.

Навіть з далеких сторін селяни таємно, вночі, перевозили цілими валками хліб і набої до повстанців.

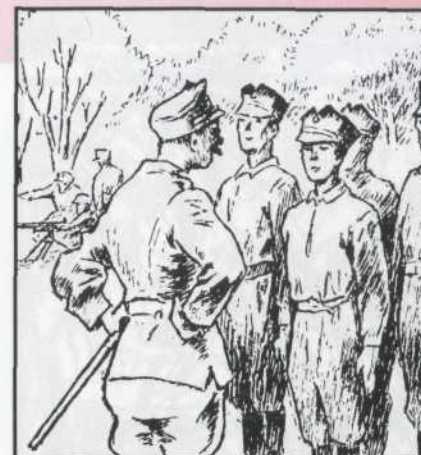
На передньому й задньому возі їхала озброєна варта, щоб у випадку нападу ворога боронити селян-візників.

З підпільним виданням у руках "Повстанець" українські юнаки зголошувались до свого рідного війська УПА.

А кого не прийняла мобілізаційна комісія УПА, той ішов просто до лісу і там проходив військовий вишкіл.

Ось цьому молодому хлопцеві пощастило добратися до Української Повстанської Армії, де вже воював його батько.

Німці забирали нашу молодь до таборів важкої праці, і з тієї неволі їх часто визволяли відділи рідної армії УПА.

Інші відділи УПА зупиняли поїзди, якими вороги везли нашу молодь до Німеччини й визволяли своїх земляків.

У вигідному місті вояки УПА робили засідку і, коли надїжджали ворожі відділи, знищували їх своєю зброєю.

Сміливі українські розвідники переодягалися в німецьку і більшовицьку форму і йшли рятувати в'язнів.

Одержавши від ворожих старшин потрібні документи, наші вояки признавалися, що вони українці.

Тут ці переодягнені вояки УПА ведуть слідство, щоб довідатися, хто винен і хто знущався.

Українські священики також помагали людям, заспокоювали їх і підтримували духовно. Вони також були в лавах УПА.

Німці не раз хотіли купити в українських повстанців коней чи худобу, але обозні коменданти не погоджувались на це.

Коли до якогось села заходив відділ УПА, то селяни дуже раділи, бо могли спокійно йти до церкви.

Українські священики, ченці й цивільні люди рятували від німців жидів, яких винищували гестапівці.

Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький перший запротестував проти переслідування німцями жидів і інших.

Тому німці мстилися і часто розстрілювали українських заручників, вивішуючи їхні списки на мурах українських міст.

У штабі московських військ радилися, як знищити українців, і вирішили вислати своїх провокаторів-агентів.

Ті провокатори вбивали німців і підкидали документи, що це нібито зробили українці. За це німці розстрілювали невинних людей.

Але чатові УПА ловили московських провокаторів і карали їх за злочини над невинним українським народом.

Винищуючи український народ, німці заганяли людей до дерев'яних церков і спалювали їх. Так було на Волині.

Зі ці знущання вояки УПА гостро карали німців, незважаючи на те, що вони мали танки і літаки.

Однак коли німці побачили, що силою не переможуть УПА, почали намовляти наших вояків до співпраці.

Ось прийшли представники німецького командування, щоб запропонувати воякам УПА перемир'я.

Союзники німців мадярські війська також просили в УПА про мир, щоб воювати проти більшовиків.

Румуни теж не залишалися позаду й почали вести перемовини з УПА, щоб жити в мирі з українським народом.

Коди ж німці почали відступати перед більшовиками, тисячі українців також рятувалися перед ворогом.

За ними йшли дикі московські орди червоноармійців, які несли з собою руїну, страх і смерть.

Скрізь, де проходили московські воїни, залишалися згарища домів і трупи невинних людей.

Невеликі відділи УПА робили засідки на московських душогубів і знищували їх, обороняючи свій народ.

У районі міста Ковель вони важко поранили московського генерала Ватутина, який згодом помер.

Коли московські відділи дійшли до Сяну, вони зустрілися там з поляками і разом виступали проти УПА.

Щоб обдурити український народ, більшовики почали демонструвати фільми про те, що УПА вже немає.

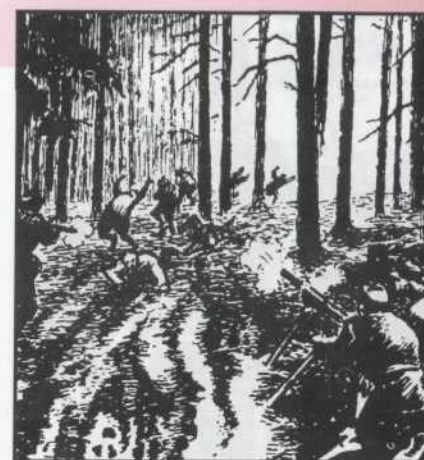
Але часто під час демонстрування фільмів вояки УПА нападали на ворогів, і вони втікали світ за очі.

Курені УПА робили також далекі рейди по українських і сусідніх землях, а саме: Білорусь, Словаччина та інших.

Сільські хлопчики були зв'язковими УПА і часто приносили новини про місце знаходження більшовиків і чи не нападуть вони на УПА.

Тому повстанські відділи мали змогу заздалегідь підготуватись до нападу ворога й прогнати його.

А більшовики гуляли по наших селах, переконуючи людей, що вони скоро знищать УПА.

Московські енкаведисти аж пріли, зриваючи повідомлення УПА, які з великою цікавістю читали люди.

А під час “виборів” вони зганяли людей силою, щоб голосували за комуністичну партію і Сталіна.

Коли Тараса “застукали” москалі, як він малював афіші, він перестріляв москалів і щасливо втік.

Відтак НКВД почало нищити українську церкву й силою забирало священиків на “собор” до Львова.

Від священиків вимагали відректись католицької віри й визнати московську. Але відступників було мало.

Непокірних священиків і всіх єпископів НКВД вивезло на Сибір до таборів важкої праці.

Вісімнадцять років у такому таборі карався Блаженніший Верховний Архієпископ Йосиф Сліпий.

Священики-в'язні помагали іншим, чим могли, а тих, що вмирили, таємно сповідали в бараках.

Багато більшовиків, бачачи мужність і віру священиків, самі наворачались до Бога.

На Лемківщині москалі й поляки так усе грабували, що селяни самі змушені були тягнути плуги й орати.

Нападаючи на хати українців, ці два вороги забирали все, а також вбивали дорослих і дітей.

Коли ж відділи УПА проганяли ворогів із наших сіл, священники хоронили замордованих дітей.

В Карпатській Україні, де також було повстанське військо, люди з радістю вітали їх і гостили.

Вояки нищили прикордонні ворожі застави, бо не приймали поділу української землі з ворогами.

Взимку відділи УПА також поспішали на допомогу українським селам, яким загрожував ворог.

Для того, щоб перемогти відділи УПА, москалі, поляки і чехи уклали спільний договір проти них.

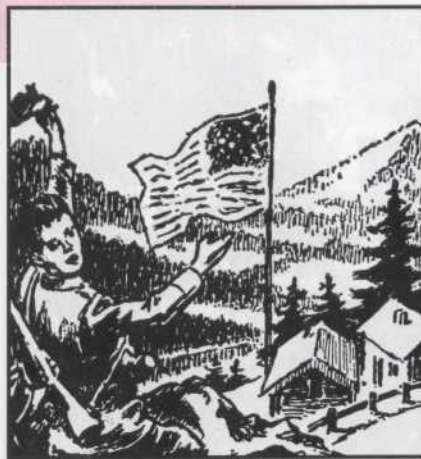
Але цей план був даремний, бо відділи УПА спритно втікали від ворогів і переходили на інші території.

Карпати були небезпечні для ворогів, бо там повстанці мали надійні крийвки і вміли робити різні засідки.

Командири УПА наказали деяким відділам пробитися на захід і поінформувати світ про боротьбу України.

У таборах скитальців цих вояків гостювала сумівська молодь і дізнавалась про те, як борються їхні однолітки.

Дехто з тих, що прийшли до Німеччини, відпочивши, знову поверталися в Україну з важливими дорученнями ОУН.

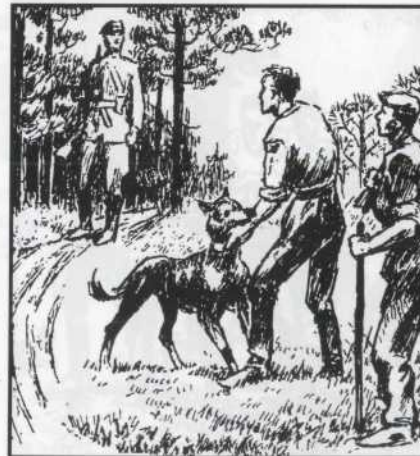
Одним пощастило перейти всі кордони, дарма що за ними пильно стежили московські і польські військові.

Інші, зустрівшись з ворогом, відважно відбивались і не раз гинули в славному бою, а не піддавалися загарбникам.

Бувало й таке, що український повстанець потрапляв до рук ворожого старшини, але той був українцем і рятував його.

Коли ж вислані в Україну друзі дійшли до лісів, де були повстанці, їхня радість і щирі розмови не знали меж.

Відпочиваючи в лісових хащах, друзі бачили в своїх снах славні бої українських військ з різних епох.

І знову їхні дні проходили у вояцьких маршах і боротьбі з ворогами України в обороні її землі й народу.

Зненацька захоплені ворогом, українські повстанці боролися, створивши чотирикутник, і перемогли в боях.

Бо з ними був святий Архистратиг Михаїл, найвищий Командир усіх небесних сил, під покровом якого є всі хоробрі.

З Його допомогою і з ласки Пречистої Діви Марії українське військо здобуде волю і незалежність України.